

Nr 44.

Av herr **Jonsson** i Skutskär, om ändring av 7 § lagen om folkpensionering.

1935 och 1937 års riksdagars beslut i folkpensioneringsfrågan var av genomgripande betydelse för våra fattiga gamla här i landet. Det är väl näppeligen någon social reform i vårt land, som fört så mycket av välsignelse med sig, som just denna vår nya folkpensioneringslag. Inte minst den utökade ramen för de s. k. privilegierade inkomsterna, 1) gåva eller testamente, 2) förutvarande arbetsanställning och 3) försäkring som icke är i lag föreskriven, ha haft goda ekonomiska verkningar med sig bland tusenden av våra åldringar. Om alltså en del av de mest stötande konsekvenserna i den gamla pensionslagen i och med omnämnda års lagändringar undanröjdes, så kvarstår dock ännu en del punkter, när det gäller rätten att erhålla tilläggspension, som det vore önskvärt att få en ändring uti.

Departementschefen anförde i sin motivering till folkpensioneringslagen (Kungl. Maj:ts proposition nr 217, 1935), att »Frågan om privilegierande av vissa inkomstslag med hänsyn till reglerna om inkomsts inverkan å tilläggspensionen bör ses i sammanhang med allmänna principerna angående rätt till tilläggspension. Av hänsyn till kostnaderna är det nödvändigt att knyta rätten till tilläggspensionen vid en ekonomisk behovsprövning.» Med erkännandet av detta departementschefens resonemang skulle jag vilja inskränka mig till en enda punkt, nämligen den beträffande livränta enligt olycksfallslagen, som av någon oförklarlig anledning — genom förbehåll i lagtexten — ställdes utanför gränsdragningen för de privilegierande inkomstslagen. Här torde dock rättvisan böra bjuda, att även livräntetagare, åtminstone de som fyllt 67 år och ha livräntebelopp på några 100-tal kronor, fått tillgodoräkna sig 300 kronor som privilegierad inkomst. Särskilt som detta inte skulle ha kommit i strid mot de allmänna principerna angående rätt till tilläggspension och ej heller knäsat myndigheternas rätt av ekonomisk behovsprövning.

Som skäl för att arbetsgivarpension måtte få räknas som privilegierad inkomst var bl. a., att det ansågs stötande, att sådana pensioner till 6/10 indirekt skulle beslagtagas av staten. Liknande, om inte större, skäl tala för att även livräntor — uppburna enligt olycksfallslagen — åtminstone efter det livräntetagaren uppnått 67 års ålder, borde få tillgodoräkna sig 300 kronor som privilegierad inkomst. Rättvisan i detta framstår inte minst uppenbar, när man vet, att arbetsgivarna icke giva arbetare, vilka uppbära livräntor motsvarande eller överstigande gällande arbetsgivarpension, denna

förmån. Att även nämnda livräntor i hög grad beskära livräntetagarens rätt till tilläggspension, enligt 7 § pensionslagen, framgår av följande exempel:

1. En gift man, vars maka lever och är pensionsberättigad enligt lagen, uppbär en livränta på 600 kronor. Som livränta icke räknas bland de privilegierade inkomstslagen, stannar mannens tilläggspension vid 75 kronor, $(600 - 100 = \frac{500}{2} = \frac{250 \cdot 7}{10} = 175)$ $(250 - 175) = 75$ kronor, vilket blir vederbörandes tilläggspension.

2. Mannen ifråga har en arbetskamrat, som haft lyckan att undgå olycksfall i arbetet; han åtnjuter efter fyllda 65 år en arbetsgivarpension på samma belopp, eller 600 kronor. Två år därefter lägger han in sin ansökan om folkpension. Även denne man är gift och har en hustru i pensionsåldern. Något halvår senare får vederbörande sin pensionsbok lydande på ett belopp av 215 kronor, jämte grund- och avgiftspension. $(600 - 300 = \frac{300}{2} = 150 - 100 = \frac{50 \cdot 7}{10} = 35)$ $(250 - 35) = 215$ kronor, vilket blir dennes tilläggspension.

Skulle i det första exemplet mannens livränta stannat vid 400 kronor, har han fått tillgodoräkna sig en tilläggspension på 145 kronor. Under det hans f. d. arbetskamrat med arbetsgivarpension på 400 kronor erhåller full tilläggspension å 250 kronor. Sammanslår man, i ovannämnda exempel, männens respektive hustrus tilläggspensionsbelopp blir skillnaden, familjeenheterna emellan, än större.

Av här återgivna exempel torde klart framgå vilka verkningar förbehållet i pensioneringslagen rörande privilegierade inkomster haft för de mindre livräntetagarna. Verkningar, som måste betraktas som stående i motsättning till vad riksdagen åsyftade när den tog den nya folkpensioneringslagen år 1935.

Under motivering av vad härovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 7 § i folkpensioneringslagen den 28 juni 1935, att det antagna förbehållet »utan samband med olycksfall i arbetet» icke måtte gälla för dem som enligt olycksfallslagen åtnjuta livränta och uppnått stadgad ålder enligt folkpensioneringslagen.

Stockholm den 20 januari 1942.

Einar Jonsson,
Skutskär.